

	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни Теорія держави і права			
		Статус дисципліни обов'язковий компонент			
Галузь знань		D Бізнес, адміністрування та право			
Спеціальність		D8 Право			
Освітня програма		Право			
Рівень вищої освіти		Перший (бакалаврський)			
Форма навчання		Денна/заочна			
Курс		1			
Семестр		1,2			
Обсяг дисципліни		Кредити	10	Години	300
		Лекційні			60/32
		Практичні/семінарські			64/20
		Лабораторні			-
		Самостійна робота			170/248
Семестровий контроль		Залік, екзамен			
Викладач		Зеленко Інна Павлівна, к.ю.н., доцент кафедри загальноправових дисциплін і державного управління, доцент			
Контактна інформація		I.P.Zelenko@cuspu.edu.ua			
Кафедра		Загальноправових дисциплін і державного управління			
Факультет		Права, бізнесу та адміністрування			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)		Курс вивчає основні поняття, сутність держави, функцій держави, форми держави, механізм держави, поняття та сутність права, форми права, норми права, реалізацію права, правовідносини, правосвідомість та правову культуру, таким чином надає іншим юридичним наукам основні поняття та категорії.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)		Завдяки вивченню основних положень навчальної дисципліни досягається розуміння студентами основних та загальних закономірностей виникнення, розвитку і функціонування держави та права, що не тільки надає базові знання, й впливає на правову культуру та правосвідомість майбутніх фахівців.			
Компетентності		Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності (ІК). Загальні компетентності: - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1); - знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3); - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11). - здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброочесності (ЗК16).			

	Фахові компетентності: - здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (ФК1); - здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему (ФК2); - цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (ФК3); - здатність застосовувати правові принципи та доктрини (ФК8); - здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (ФК10); - здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (ФК13).
Програмні результати (Чому можна навчитися)	У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набудуть навичок: - проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН3); - складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами (ПРН7); - самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (ПРН9); - застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (ПРН18); - пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (ПРН19); - виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (ПРН20).
Зміст дисципліни	Розділ 1. Тема 1. Предмет і методологія теорії держави і права Тема 2. Еволюція суспільства: виникнення держави Тема 3. Еволюція суспільства: виникнення права Тема 4. Поняття держави, її основні ознаки, сутність. Тема 5. Типологія держав Тема 6. Форма держави та державного правління Тема 7. Форма державного устрою і форма політичного режиму. Тема 8. Механізм та апарат держави Тема 9. Функції держави. Розділ 2. Тема 10. Громадянське суспільство. Тема 11. Політична система суспільства та держава Тема 12. Загальне вчення про демократію Тема 13. Права людини і громадянина Тема 14. Соціальна правова держава Розділ 3. Тема 15. Право в системі регулювання суспільних відносин Тема 16. Поняття права. співвідношення права з політикою, економікою, культурою

	Тема 17. Форми права Тема 18. Нормативно-правовий акт: поняття, ознаки, система та види Тема 19. Норми права Тема 20. Правотворчість Тема 21. Система права Розділ 4. Тема 22. Правові відносини Тема 23. Реалізація права Тема 24. Тлумачення норм права Тема 25. Правомірна поведінка та правопорушення Тема 26. Юридична відповідальність: поняття, підстави, види Тема 27. Правова свідомість та правова культура Тема 28. Законність, правопорядок, дисципліна Тема 29. Механізм правового регулювання Тема 30. Основні правові системи сучасності
Критерії оцінювання роботи студентів	Семінарські заняття оцінюються у 1 семестрі: від 1 до 4 балів, кожна контрольна робота – 3 бали, самостійна робота – максимально 30 балів. Протягом 1 семестру здобувач отримує максимум у сумі за усі види роботи 100 балів. Семінарські заняття оцінюються у 2 семестрі: від 1 до 2 балів, кожна контрольна робота – 4 бали, самостійна робота – максимально 20 балів. Екзамен – максимально 40 балів. Протягом 2 семестру здобувач отримує у сумі за усі види роботи та екзамен максимум 100 балів. Перескладання пропущених занять, контрольної роботи проводиться на консультаціях за тими ж критеріями.
Політика курсу	Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Лекційні та семінарські заняття відвідуються згідно розкладу занять, самостійна робота подається не пізніше, ніж за два тижні до закінчення семестру. На заняттях телефонами та айфонами студент може користуватися з дозволу викладача для уточнення окремих положень та понять за темою семінару. Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після пропущеного заняття. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: Самостійна робота включає в себе поглиблену проробку питань тем за рекомендованою літературою.
Інформаційне забезпечення	онлайн-ресурси: https://classroom.google.com Інформаційні ресурси: 1. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/. 2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/. 3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: http://portal.rada.gov.ua/. 4. Офіційний сайт Базу українського законодавства в Інтернет. URL: www.lawukraine.com. 5. Урядовий портал Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення: аудиторії корпусу № 1,4 ЦДПУ ім. В.Винниченка, мультимедійне обладнання або ноутбук, смартфони, презентаційні матеріали до курсу,

навчальна та наукова література.

Література

Нормативно-правові акти

1. Акт проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24.08.1991. Відомості Верховної Ради української РСР. 1991. № 38. Ст. 502.
2. Декларація про державний суверенітет України : Декларація Верховної Ради Української РСР від 16.07.1990. Відомості Верховної Ради української РСР. 1990. № 31. Ст. 429.
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

Основна

1. 1. Загальна теорія права і держави: навч. посіб. / Яна Бариська, Зоя Погорєлова, Терезія Попович; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», Юрид. ф-т. Ужгород: Вид-во Олександри Гаркуші, 2021. 550 с.
2. Загальна теорія права. Нормативний курс: підруч. для студ.-юристів. за ред. д-ра юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 576 с.
3. Кельман М. С., Котуха О. С., Коваль І.М. Теорія держави і права: підручник/ за заг. ред. д.ю.н., проф. М.С.Кельмана. Тернопіль, 2018.
4. Кравчук М. Теорія держави і права (опорні конспекти): навч. посібник для студентів ЗВО. 3-тє вид. змін. й доп. Тернопіль: ТНЕУ, 2018.
5. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ, 2019. 584 с.
6. Машиков А. Д. Теорія держави і права: підручник. Київ: Алерта, 2024. 452 с.
7. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Навч. посібник. Вид. 10-те доповнене. Львів: Край, 2017. 222 с.
8. Теорія держави та права: навч. посіб. / Л. М. Ніколенко, Н. В. Іванюта, А. І. Батечко ; МВС України, Донец. юрид. ін-т. - Київ : Дакор, 2021. 215 с.
9. Теорія держави та права: навч. посіб. / За заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ, 2017. 320 с.
10. Теорія держави і права: навч. посіб. / Тополєвський Р. Б., Федіна Н. В ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 267 с.
11. Теорія держави і права: підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, проф. Л. В. Ніколаєвої, д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Гуржія; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : КНТЕУ, 2021. 423 с.
12. Теорія держави і права: підруч. / кол. авт. ; кер. авт. кол.канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведєрніков. 3-є вид. перероб. і доп. Дніпро, 2016; 480 с

Допоміжна

1. Антошкіна В. К. Тлумачення за особливої форми реалізації правових норм (правореалізації). Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №1. С. 12-15.
2. Андрусів Л. М. Засоби оприлюднення нормативно-правових актів. Право і суспільство. 2020. № 1. С. 3-8.
3. Балишев М. В. Проблемні питання визначення поняття та ознак юридичної відповідальності.). Юридичний науковий

електронний журнал. 2023. №2. С. 18-20.

4. Богдана Довгань, Тетяна Міхайліна. Цифрові права людини четвертого покоління крізь призму трансгуманізму. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 1. С. 171-174.
5. Завгородня Ю. С. Функції держави в сучасних умовах: пропедевтичний аспект. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 3. С. 20-22.
6. Зеленко І.П. Спеціальні методи дослідження державно-правових явищ: сучасний погляд. Наукові записки. Серія: Право. 2022. № 13. С. 9-14.
7. Зеленко І.П. Особливості онлайн-медіа. Наукові записки. Серія: Право. 2023. Випуск 14. Кропивницький, 2023. С. 104-108.
8. Зеленко І. П. Зеленко І.П. Преюдиція: поняття та співвідношення з суміжними правовими явищами. Наукові записки. Серія : Право. 2024. Випуск 16. Кропивницький, 2024. С. 6-10.
9. Кельман М. С., Коваль І. М. Щодо питання про суб'єктивну сторону правозастосування в правовій державі. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2020 № 43. С. 4-7.
10. Копча В. В. Сучасна держава: основні підходи до розуміння. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2020 № 43. С. 13-17.
11. Косар А. О., Сокол Н. В., Дяченко С. В. Значення юридичної клініки у розрізі правоосвітньої діяльності. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 6. С. 31-33.
12. Котуха О. С. Ідея панування права або правової держави в умовах глобалізації. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 3. С. 42-47.
13. Луцький Р. П. Свобода та справедливість в теорії права. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. 2022. № 2. С.23-25
14. Макаренко Л.О. Актуальні проблеми формування правової культури в Україні на сучасному етапі. Правова держава. 2020. Випуск 31. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 46-54.
15. Мельничук С. М. Правові форми реалізації функцій сучасної держави. дис... докт-ра. юрид. наук : спец. 12.00.01. Київ, 2019. 478 с.
16. Наталя Атаманова. Проблемні питання застосування норм права. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 2. С. 164-169
17. Непийвода В.П., Непийвода І.В. Прецедент як стрижневий складник англо-американського права та його входження в правову систему України. Правова держава. 2020. Випуск 31. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 108-119.
18. Олійник Б.І. Пізнавальні аспекти правотворчості та її політики. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2025. Випуск № 4. частина І. С. 90-94.
19. Оніщенко Н. М. Правове регулювання, правовий вплив та правове забезпечення: індекс взаємовизначеності. Правова держава. 2020. Випуск 31. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 46-54.
20. Пархоменко Н.М. Правова доктрина як результат правозастосовної діяльності суду. Правова держава. 2020.

Випуск 31. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2020. С. 54-62.

21. Риндюк В. І., Гришко О. М. Система права та законодавство: до питання співвідношення понять. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 1. С. 36-41.

22. Сидоренко О. О. Співвідношення понять правового акта і правового документа. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2021. № 1. С. 18-22.

23. Субота С. І. Аксіологічні засади правоохоронної діяльності в умовах розвитку громадянського суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №1. С. 35-38.

24. Хаустова М. Г. Правова політика української держави у сфері модернізації правової системи України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №1. С. 39-42.

25. Шутак І. Юридична техніка підзаконної правотворчості. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Юридичні науки. 2021. Вип. 8. № 29. С. 81-87.

26. Zelenko, Serbyn R., Kiselyova E., Voloshyna M. Administrative and Legal Mechanism for Ensuring the Rights of Civil Servants in Ukraine and the Developed Countries of the World *CUESTIONES POLÍTICAS*. Vol. 37 №º 65 (julio-diciembre 2020): 230-247. URL: <http://surl.li/gwbno>)

27. Serhii Shatrava, Serhii Vylkov, Yevhen Sobol, Nataliia Maksymenko, Inna Zelenko. Legal guarantees of lawyers' activities with respect to the provision of free secondary legal aid in the administrative court system. *Cuestiones Políticas*, 41(77),2023 p. 309-323. <https://cutt.ly/SwqGUrVB>.